

Wat voor boek is het?

1

De boeken in deze kast staan door elkaar.
Het is handig als je weet bij welk picto ze horen.
Lees de tekst of kijk naar de kaft. Zet dan het nummer van het picto erbij.

De panda lijkt op een beer.
Maar het is geen roofdier.
De panda eet alleen bamboe.
Aan zijn voorpoot zit een
botje, daarmee []t hij de
bamboe vast. Zo []kt het net
alsof hij zes vingers heeft.

Lekker windje
vandaag.

Zal ik er nog
een laten?

De nachtmerrie van de
PARETARIE

een sap
in de klas

...zwaaien met
een zwaard.
Nee, je bent
niet in een
film. Deze
sport heet
schermen.

Als Luuk en Bart in het zand spelen,
vinden ze een oude munt. Opeens
duikt er een man op, met
wit haar. Luuk en Bart
vinden hem eng.
En dan is plotseling
de munt
verdwenen...

Rijden bij
De Roskam

Teken in het lege vak één boek dat jij nog graag wilt lezen.
Of dat je net gelezen hebt. Zet weer het nummer van het picto erbij.

Wat raar, alles door elkaar

2

Wat is zin 1? En welke zin komt daarna?

Welke zin hoort bij het plaatje? Zet het nummer van de zin bij het plaatje.

- ___ Als Joerie wakker wordt, heeft hij trek.
- ___ Ze lopen over het ijs naar zee.
- ___ Hopelijk vangen ze daar wat lekkers.
- 1 Ijsbeer Joerie ligt nog te slapen.
- ___ Samen met mama gaat hij op zoek.

Zet het nummer weer voor de zin.

Welke zin hoort er niet bij?

Zet daar een kruisje voor.

- ___ Ze rukt het papier eraf.
- ___ En daarin zit... een speelgoedmuis.
- ___ Veel kinderen houden van poezen.
- ___ In het papier zit een doosje.
- ___ Dat doet ze met haar scherpe nagels.
- ___ Poes krijgt een pakje.

- ___ Ze kijkt op de wekker.
- ___ De wekker staat vast niet goed.
- ___ Oei, het is al half negen.
- ___ Femke wordt wakker.
- ___ Waarom riep mama haar niet?
- ___ Nu komt ze te laat op school.

Zet het nummer weer voor de zin.

Drie zinnen horen er niet bij.

Zet daar een kruisje voor.

- ___ Op de muur zet hij een zwarte ridder.
- ___ Ridders houden niet van vechten.
- ___ Dan start de strijd om het slot.
- ___ Pim wil ook met de trein spelen.
- ___ Bij de gracht zet hij een andere ridder.
- ___ Eerst maakt hij hoge muren, daarna de gracht.
- ___ Jurre bouwt een slot voor zijn ridders.
- ___ In de slotgracht zwemmen eenden.
- ___ Wie zal Jurre vandaag laten winnen?
- ___ De ridders kijken boos naar elkaar.

Welke zin hoort bij het plaatje?

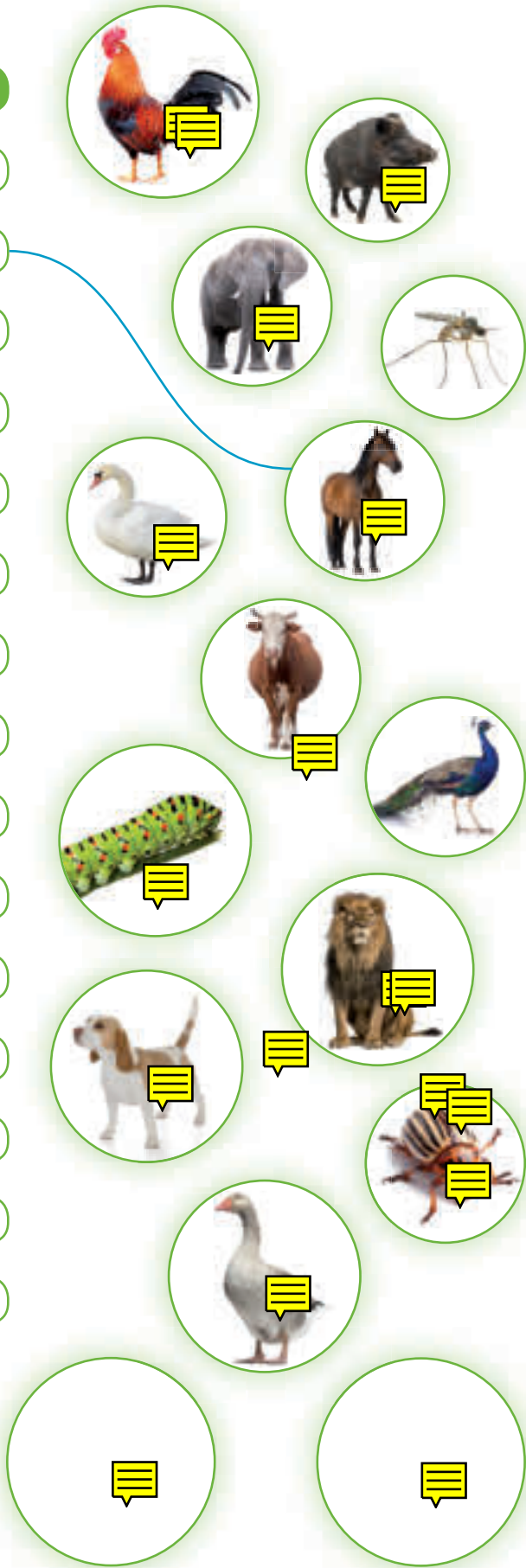
Zet het nummer van de zin bij het plaatje.

Woordenboek

3

Kun jij Duits lezen? Probeer het maar.
Wat hoort bij elkaar? Trek lijnen.

Duits	Nederlands
pferd	zwijn
hahn	paard
schwein	mug
kuh	haan
mücke	rups
raupe	pauw
pfau	koe
käfer	zwaan
schwan	olifant
wurm	kever
hund	hond
küken	gans
elefant	leeuw
löwe	
gans	

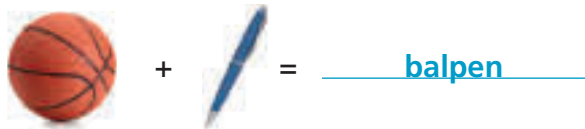

Welke dieren mis je?
Vul ze maar in.
En teken ze in de lege vakjes.

Eén plus één is één

4

Welk woord past bij beide plaatjes?

Kun jij het in één woord zeggen?

Een bel op een fiets. fietsbel

Een bak met zand om in te spelen. _____

De vrouw die naast jullie woont. _____

Dit eet een vogel. _____

Hiermee schep je soep op. _____

Maak er goede woorden van. Welk woord past erbij?

grap jas _____ stoep _____

oor _____ ijs _____

snot _____ auto _____

Wat is het?

Een stoelpoot is een poot van een stoel.

Een boomhut is _____

Een soepbord is _____

Een schoolplein is _____

Een schrijffout is _____

Zet het nummer van het juiste woord achter de zin.

1 kleinkind Een groot stuk land waar gras op groeit. _____

2 filmster Dit ben jij van je opa en oma. _____

3 weiland Een toren aan de kust met een heel felle lamp. _____

4 vuurtoren Iemand die in films speelt. _____

Ref landt op de aarde

Lees het verhaal. Welke zin hoort op de lege plek?
Zet het nummer van de zin op de goede plek.

Ref

Ref zat in zijn schip. Hij vloog door de ruimte.
Tussen de sterren, langs de zon,
de rode bol van Mars en de maan.
Daar zag hij nog een blauwe bal.
Dat was de aarde.

6

Ref vloog door een wolk en viel op de aarde.
'Daar ben ik dan,' zei hij.

Maar wat nu?

Ref deed de deur open en stapte uit.
'Toet toet!' Iets groots kwam op hem af.
Hij hoorde roepen: 'Kijk toch uit!'
Ref was bang. 'Wat gebeurt er toch?'
Het grote ding stopte vlak voor hem.
Er kwam een vreemd wezen uit.

'Ga je mee?' vroeg hij.
Ref stapte in het ding.
Binnen zaten nog meer van die wezens.
Ze keken naar hem.
'Wat ziet hij er vreemd uit,' zeiden ze.
'Hij is paars en kijk, zijn buik geeft licht.'

Ze reden door de stad.
Ref keek zijn drie ogen uit.
Er reden ook grijze en rode dingen.
Daar zaten ook wezens in.
Hij zag huizen en torens,
en nog veel meer levende wezens.
Hij zag van alles wat hij niet kende.
Een klein wezen stapte het ding in.
Hij was even groot als Ref.
Hij ging naast Ref zitten.
'Hallo,' zei hij. 'Ik heet Rik.'

5

Kies uit:

- 1 'Wat gek!'
- 2 Dat wil ik wel eens zien.
- 3 Hij had Ref gezien.
- 4 Wat moet ik doen?
- 5 Dat ging snel!
- 6 Daar wou hij heen.

Waarom keek Ref zijn
ogen uit?

Hoe groot is Rik?

Ref is geen mens. Hoe weet je dat?

Van klein naar groot

6

Zet de dieren in een rij, van klein naar groot.
Trek een lijn van elk dier naar een stip. Gebruik verschillende kleurtjes.

kleinst

 bever

 duif

 hond

 muis

 varken

 koe

 kat

grootst

Het kleinste dier is _____ Meestal nog iets groter is _____
Een beetje groter is _____ Al aardig groot is _____
Nog iets groter is _____ Maar het grootst is wel _____
Weer iets groter is _____

Maak nu twee rijen, van klein naar groot en van zwak naar sterk.
Trek weer lijnen. Gebruik verschillende kleurtjes.

kleinst

grootst

zwak

sterk

Weet jij het? Noem twee of meer dieren.
Ongeveer even klein als een bij: wesp, _____
Ongeveer even groot als een paard: _____
Ongeveer even sterk als een leeuw: _____

Wat denk jij, zijn dieren die groter zijn ook altijd sterker? Leg eens uit.

Wat vind jij? Bedenk er zelf ook twee.

Een vlinder is mooier dan een _____
Een klein poesje is liever dan een _____
Een _____ is _____ dan een _____ .
Een _____ is _____ dan een _____ .

Rijmen en dichten

Geef de woorden die rijmen dezelfde kleur.

Kusje

Olifantje, kom eens even,
mag ik jou een kusje geven?
Eén klein kusje op je slurf,
ik denk dat ik dat heus wel durf.

Olifantje, kom eens even,
jij bent groot en ik ben klein.
Mag ik je een kusje geven?
je hoeft echt niet bang te zijn.

Kijk naar versje 1 en versje 2 van het gedicht 'Kusje'.
Wat is er anders bij de woorden die rijmen?

Welk woord past in de zin? Vul maar in.

Dit is mijn neus

Dit is mijn neus waarmee ik je ruik.
Hier zit mijn navel, precies op mijn _____.
Hier zit mijn mond waarmee ik dit zeg.
Dit zijn mijn handen en nu zijn ze _____.

Dit zijn mijn benen, daar ren ik soms mee.
Dit zijn mijn oren, ik heb er dus _____.
Dit is een voet en dat is een knie
en dit zijn mijn ogen waarmee ik je _____.

Dit zijn mijn vingers, ik heb er wel _____.
Dit zijn mijn billen, die kan ik niet zien.
Dit zijn mijn wangen en dit is mijn _____.
Zo, dat was alles, en nu ben ik klaar.

Schrijf zelf ook een gedicht.

Hoe loopt het af?

8

Lees de twee verhalen. Hoe denk jij dat het afloopt? Schrijf dat erbij!

O, wat zijn Roos en Kim bedroefd. Hun poes Nikkie is weg. Ze zal toch wel weer naar huis komen? Maar nee hoor. Na een week is ze nog steeds niet terug. Roos en Kim zoeken overal. Ze zetten een bakje met haar brokjes in de tuin. Maar ook dat helpt niet. Dan heeft de juf een goed plan. Ze zegt: 'Schrijf een briefje over Nikkie. Vertel hoe ze eruit ziet. Zet het nummer van je huis erbij. Hang het briefje op een boom.'

Een dag later...

Wat zou er op het briefje staan?

Geef elk verhaal ook een titel.

Sem en Niels zitten allebei op voetbal. Ze vinden voetballen het leukste wat er is. Elke woensdag gaan ze naar hun club. Die heet W.W.S.B. Dat betekent: Wij Worden Steeds Beter.

Sem en Niels doen heel erg hun best. Want ze willen later beroemd worden. Zaterdag mogen ze hun eerste wedstrijd spelen. De hele week kijken ze ernaar uit. Hoe zal dat gaan? Spannend hoor!

Op de dag van de wedstrijd...

Foute woorden

9

Deze moppen kloppen niet. In elke mop staan twee foute woorden.
Zet een streep onder die woorden.
Welke woorden moesten er wel staan? Vul die in.

Er staan twee koeien in de wei.
De ene koe springt op en neer.
'Waarom doe je dat?' vraagt de andere
auto.
'Morgen ben ik jarig,' zegt de koe.
'En ik klok nu vast de dropjes.'

auto → koe

Mark speelt op straat. Dan komt er een man naar hem toe. 'Jij schoot net je voetbal tegen mijn huis aan. Mijn auto botste toen tegen een fiets. Die fiets knalde tegen een boom. Wat heb je daarop te zeggen?' Waarop Mark zegt: 'Mag ik mijn sjaal terug?'

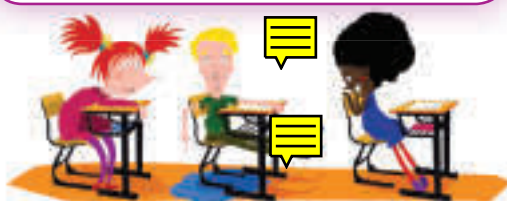
_____ → _____

Daan zit in de schuur. Hij steekt zijn vinger op. De juf vraagt: 'Wat is er, Daan?' 'Mag ik naar de wc?' vraagt Daan. 'Nu even niet,' zegt de juf. Daan wacht. Hij kan het bijna niet meer ophouden. 'Mag ik dan nu naar de bank?' vraagt hij. 'Bijna,' zegt de juf. Dan krijgen ze les over Nederland. 'Waar ligt de Noordzee?' vraagt de juf. Daan steekt zijn vinger op. 'Onder mijn stoel, juf.'

Koen heeft elke dag een dropje bij zich. Dat geeft hij dan aan de juf. Maar op een dag neemt hij geen brood mee. Juf vraagt: 'Koen, waar is mijn dropje?' Koen zegt: 'Sorry juf, maar mijn konijn is bloot.'

_____ → _____

Alle woorden zijn aan elkaar geplakt. Zorg ervoor dat je de woorden weer ziet.
Gebruik daarvoor allerlei kleurtjes.

eenka^{te}een^{haas}eneenslakzittenopeenterraszehebbennikstedoendanzegtdeslak zalikthui^{se}enspelgaanhalendekatendehaasvindenheteengoedplandanhebbenze wattedoendeslakgaatopwegmaarnadrieu^rishijernognietzullenwemaarwatanders gaandoenzegtdekattegendehaasdanhoreⁿeenbozestembijdedeurdiezeg^tals julliedatdoengaikdatspelnietmeerhalen

Heel erg!

10

Wat hoort bij elkaar? Trek een lijn.

• stokdoof	• De schoorsteenveger is heel vies.
• roetzwart	• Die man kan alles optillen.
• beresterk	• Het vriest vandaag.
• bloedheet	• Opa heeft helemaal niets meer.
• doodstil	• Tijdens de toets is het heel stil.
• ijskoud	• Het is heel warm buiten.

Trek een lijn. Welk woord maak je dan? Schrijf dat woord op.

• lijk	• stil	→ _____
• muis	• heet	→ _____
• stok	• bleek	→ lijkbleek
• snik	• rijk	→ _____
• loei	• zwaar	→ _____
• klets	• oud	→ _____
• steen	• arm	→ _____
• straat	• nat	→ _____

Door welk woord kun je steeds het eerste stukje van woorden als *muisstil*, *steenrijk* en *stokoud* vervangen?

Zet een streep onder de woorden die uit twee woorden bestaan.

Saar gaat met mama naar de stad. Ze gaan op de fiets. Mama fietst wel pijlsnel, vindt Saar. Ze hijgt ervan. Maar nieuwe kleding kopen is wel leuk! Ze heeft er zin in. Ze wil graag een broek en een trui hebben. En misschien nog schoenen. Daar zijn de winkels al. 'Zet je fiets goed op slot,' zegt mama. Dan lopen ze de winkel in. Wat is er veel te zien! Saar zoekt bij de broeken. 'Wat vind je van deze vuurrode broek?' vraagt mama. 'Mooi,' zegt Saar. 'Deze knalgele trui staat er leuk bij.' Ze vinden ook nog een paar schoenen. Mooie schoenen, hagelwit. 'Zo ben ik helemaal nieuw, gloednieuw,' lacht Saar. Op weg naar huis gaat het regenen. Drijfnat komen ze thuis aan. Niks erg, vindt Saar. Haar nieuwe spullen zijn heel mooi! Daar moet je wat voor over hebben.

Welke woorden vond je? Vul maar in.

_____ snel	_____ geel	_____ nieuw
_____ rood	_____ wit	_____ nat

Stripverhaal

11

Maak het verhaal af.

Lees een boek

Kies een boek dat je graag wilt lezen.

Wat is de titel? _____

Wie is de schrijver? _____

Welke boeken schreef hij/zij nog meer?

Waarom koos je dit boek? Je kunt nog meer antwoorden kiezen

☐ De mooie kaft.	☐ Een leuk verhaal op de achterkant.
☐ Er staan mooie plaatjes in.	☐ Het is niet te dun.
☐ Een vriend vond het leuk.	☐ Het is niet zo dik.
☐ Het lijkt spannend.	☐ Deze schrijver schrijft leuke boeken.
☐ Het won een prijs.	☐ Het lijkt grappig.

Waar denk je dat het boek over gaat?

Lees het boek.

Je schreef op waar je dacht dat het boek over zou gaan.

Klopt het wat je dacht?

Welke woorden passen bij het boek? Zet er zelf ook een paar bij.

spannend

echt gebeurd

moeilijk

leuk

droevig

makkelijk

gek

grappig

saai

niet echt gebeurd

Over wie gaat het boek vooral? _____

En wie komen er nog meer in voor? _____

Van tekst naar schema

Lees de tekst hieronder. Vul daarna het schema verder in.

Mussen eten stukjes van planten. Ze eten ook dieren. In de herfst zijn ze vooral op zoek naar delen van planten als voedsel. Dat noemen we plantaardig voedsel. Hun maaltijd bestaat dan uit graszaad, tarwekorrels en ook besjes. In de lente en de zomer zijn ze ook op zoek naar dierlijk voedsel. Ze vangen dan insecten, rupsen en maden.

delen van planten
(plantaardig voedsel)

voedsel van de huismus

graszaad

rupsen

Doe hetzelfde nog een keer. Lees de tekst en vul het schema in.

Spelen doen we binnen en buiten. Gelukkig bestaat er heel veel speelgoed. Als het regent, kun je binnen met lego spelen. Meisjes spelen dan ook wel met poppen. Veel kinderen spelen ook graag een spel. Bij mooi weer speel je vast liever buiten. Lekker scheuren op de fiets. Of voetballen. En de stoep wordt veel mooier als je hem met stoepkrijt een kleurtje geeft.

speelgoed	voor binnen	voor buiten
		
		

Maak van het schema hieronder een korte tekst. Geef je tekst ook een titel.

vruchten

uit Nederland

uit het buitenland

13 Plustaak Taal & Lezen 3/4

Wat was de vraag?

14

Bij een vraag hoort een antwoord. Hieronder lees je steeds een antwoord.

Maar waar is de vraag? Die staat er niet bij.

Kun jij bedenken wat de vraag moet zijn? Schrijf die erbij.

Wat eet een koe?

Een koe eet vooral gras, maar ook wel andere planten.

Giraffen leven in warme landen. Omdat het daar warm is, groeit er niet zoveel. Giraffen eten vooral blaadjes van bomen. Die bomen zijn wel erg hoog. Gelukkig heeft een giraffe een lange nek. Daardoor kan hij goed bij de blaadjes.

Vissen openen en sluiten steeds hun bek onder water. Misschien heb je dat weleens gezien. Op die manier krijgen ze water binnen. In dat water zit zuurstof. Met hun kieuwen halen ze de zuurstof uit het water.

Eenden en ganzen zijn watervogels. Een watervogel kan vliegen, maar hij kan ook in het water zwemmen. Een gewone vogel, zoals een merel, kan dat niet.

Verzin nu zelf een goede vraag.

Je mag zelf weten waarover.

Het moet een vraag zijn waarop je zelf het antwoord weet.

Stel de vraag aan een paar kinderen van je groep.

Weten zij het antwoord? Kies het beste antwoord uit en schrijf dat hier op.

De vraag: _____

Het antwoord: _____

Wat vindt de groep?

Lezen? Rekenen? Taal? Gym? Of misschien muziek?

Welk vak vind jij het *leukst* om te leren op school?
Je mag maar één vak noemen. _____
Denk je dat de meeste kinderen in je groep dat ook vinden? Kies maar: ja / nee.
Welk vak vind jij het *moeilijkst* om te leren op school? _____
Denk je dat de meeste kinderen in je groep dat ook vinden? Ja / nee.
Welk vak vind jij het *belangrijkst* om te leren op school? _____
Denk je dat de meeste kinderen in je groep dat ook vinden? Ja / nee.

Kijk of je gelijk hebt. Stel deze drie vragen aan alle kinderen in je groep.
Zet een streepje bij elk antwoord. Kijk, zo: /
Staat een vak er niet bij? Schrijf het er dan zelf bij.

	<i>leukst</i>	<i>moeilijkst</i>	<i>belangrijkst</i>
rekenen			
taal			
lezen			
gym			
tekenen			
knutselen			
muziek			

Tel de streepjes. Welk vak vinden de meeste kinderen het *leukst*? _____
En welk vak vinden ze het *moeilijkst*? _____
En welk vak vinden ze het *belangrijkst*? _____
Had je het goed voorspeld? _____

Zet een kruisje bij wat klopt.

- ☐ Veel kinderen vinden het leukste vak ook het belangrijkste vak.
- ☐ Veel kinderen vinden het leukste vak niet het belangrijkste vak.
- ☐ Veel kinderen vinden het moeilijkste vak ook het belangrijkste vak.
- ☐ Veel kinderen vinden het moeilijkste vak ook het leukste vak.

De goede volgorde

16

Dit verhaal gaat over Ot Jan Dikkie. Maar het verhaal staat door elkaar.
Zet de stukjes in de goede volgorde, door ze een nummer te geven.

Ot Jan Dikkie holt achter Joep aan de stoep op.
Dat mag niet van mama, maar mama is op de wc.
Ot Jan Dikkie roept keihard: 'Kom hier, Joep.'
'Is er wat?' vraagt een mevrouw.
'Joep wil geen paard zijn,' zegt Ot Jan Dikkie.

De mevrouw heeft Joep gevangen.
Ze loopt met hem naar het tuinhok.
'Geef maar,' zegt Ot Jan Dikkie.
Hij pakt Joep bij zijn halsband.
Dan klimt hij op zijn rug. 'Loop maar, paard.'

Ot Jan Dikkie heeft een hond.
De hond is groot en zwart. Joep heet hij.
Ot Jan Dikkie is niet bang voor Joep.
Hij durft best op zijn rug te zitten.
Joep is een paard, vindt Ot Jan Dikkie.

'Maar Joep is wel een paard.'
'Volgens mij is Joep een hond,' zegt de mevrouw.
Ja, dat weet Ot Jan Dikkie ook wel.
'Je snapt het niet,' zegt hij.
'Ik snap het best,' moppert de mevrouw.

Met Ot Jan Dikkie op zijn rug loopt Joep de tuin in.
De mevrouw doet het hek dicht.
'Je hebt gelijk,' zegt ze. 'Het is een paard.'
Ot Jan Dikkie lacht. 'Grapje,' zegt hij.
'Het is helemaal geen paard. Het is een hond.'

Maar dat vindt Joep niet.
Hij schudt Ot Jan Dikkie van zijn rug.
Ot Jan Dikkie krabbelt overeind.
'Kom hier, paard,' zegt hij.
Maar het paard luistert niet.
Het paard holt de tuin uit.

Bijnamen

Vroeger hadden mensen nog geen achternaam.
Daarom hebben ze die zelf verzonnen.
Maar waar haal je een achternaam vandaan? Nou, uit je beroep bijvoorbeeld!

Zie jij aan de namen hieronder wat voor beroep iemand heeft? Schrijf het erbij.

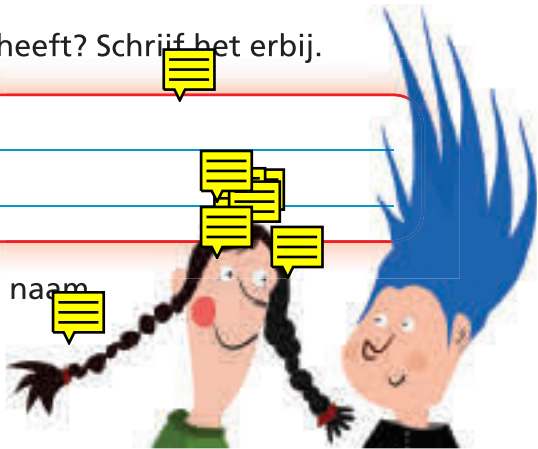
Kees van der Ham

Tim Snoop

Joke van Haren

Wieke Arts

Je kunt ook een bijnaam hebben. Dat is dan niet je echte naam.
Een bijnaam is een naam die bij jou past.
Het kan te maken hebben met **hoe je eruitziet**.
Zoals Langbeen, de Korte en Sproet.
Kun jij nog een paar van zulke bijnamen bedenken?

Bijnamen hebben ook vaak te maken met **wat je graag doet**.
Stel je voor dat je opa veel grapjes maakt.
Hoe kun je hem dan noemen? Bijvoorbeeld Opa Gein.

En hoe noem je iemand die goed kan voetballen? Bijvoorbeeld Snelle Jelle.

Een bijnaam kan ook iets zeggen over **hoe je bent**.
Zo bestaat er een boek over een vies meisje. Dat meisje heet Floddertje.
Ben jij slim? Dapper? Of soms stout? Verzin een bijnaam die bij jou past.

Verzin nu bijnamen voor de kinderen in je groep. Let op: het mogen alleen aardige bijnamen zijn! Schrijf eerst de naam op. Erachter komt de bijnaam.
Laat het aan niemand zien. Als je klaar bent, lees je de bijnamen voor aan een paar kinderen uit je groep. Weten zij bij wie de bijnaam past?

naam	bijnaam

Verzin een verhaal

'Vroeger las mijn oma me altijd voor uit een dik boek.
Vooral één verhaal vond ik erg leuk.'

Op een warme dag wilde een duizendpoot schoenen kopen.
Hij ging naar de winkel in het dorp. Er zat een kat achter de kassa.
Die was heel lui. Hij had echt nergens zin in.
Maar schoenen verkopen aan een duizendpoot... dat leek de kat wel wat!

'Helaas weet ik niet meer hoe het verhaal verder gaat.
Wil jij het voor mij verzinnen?'
Geef eerst antwoord op de vragen. Dat helpt bij het schrijven.

Welke naam heeft het dorp in jouw verhaal? _____

Hoe heet de kat in jouw verhaal? _____

Hoe heet de duizendpoot in jouw verhaal? _____

Wat gebeurt er in het begin van je verhaal? _____

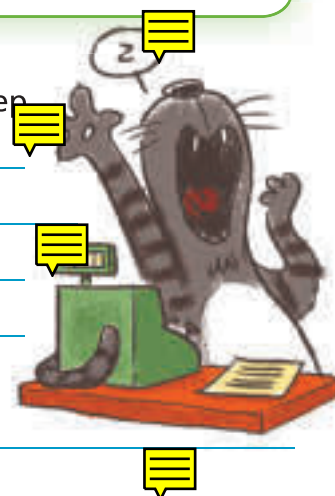
Wat gebeurt er in het midden van je verhaal? _____

Wat gebeurt er aan het eind van je verhaal? _____

Is jouw verhaal spannend, grappig of...? _____

Schrijf nu het verhaal.

Vraag daarna of je het mag voorlezen aan de kinderen van je groep

Woorden invullen

19

In het verhaal hieronder zijn woorden weggelaten.

Kun jij bedenken welke woorden dat zijn? Schrijf ze op de open plaatsen.

Geef het verhaal ook een titel.

Lotte en Meike staan bij de vijver. Er _____ ijs op.
'Kunnen we al schaatsen?' vraagt Meike. 'Ik _____ het eens testen,' zegt Lotte. Voorzichtig _____ ze een paar stapjes op het ijs.
Daar _____ buurvrouw Tiny met haar hondje Saartje.
'Het _____ is nog te gevaarlijk,' zegt ze.
Ze _____ Saartjes lijn los en trekt Meike en _____ weg bij het ijs. Maar daar schiet Saartje de bevroren _____ op! 'Saartje!' gilt buurvrouw Tiny. Saartjes pootjes glibberen _____ het ijs. Dan staat ze stil en jankt.
'O nee,' jammert de buurvrouw. 'Straks _____ ze door het ijs!'
'Ik ga haar _____,' zegt Lotte. Ze staat alweer op het ijs.
'Lotte, ben je gek?' roept _____ Tiny. Lotte kan de bodem van de vijver _____ . Als ze hier door het ijs _____ , is het niet zo erg. Ze kan nog makkelijk staan. 'Wacht,' _____ Meike. Ze vist een koekje uit haar jaszak. Ze _____ het koekje over het ijs naar Lotte toe. Met het _____ probeert Lotte Saartje te lokken. Saartje likt met haar _____ langs haar bek en steekt haar kopje _____ voren. 'Kom maar,' spoort Lotte haar aan. Saartje trilt helemaal. Toch _____ ze langzaam naar Lotte toe. Als ze _____ genoeg is, hapt ze in het koekje. Snel pakt Lotte het _____ op.
'_____ gedaan, Lotte,' roept Meike. 'Kom er nu maar _____ af,' zegt buurvrouw Tiny. Maar voor Lotte op de _____ kan klimmen, verschijnen er grote barsten onder haar _____ .
Krak! Lotte voelt ijskoud _____ in haar laarzen stromen. Gauw _____ buurvrouw Tiny Saartje over. Meike _____ Lotte op de kant. 'Het ijs is _____ genoeg voor jou,' lacht ze. 'En ook voor Saartje. Maar _____ zijn jullie te zwaar!'

Je bent een...

Welk woord hoort bij de zin? Schrijf het goede nummer erbij.
Twee nummers mag ook!

- 1 brekebeen
- 2 zeurpiet
- 3 knoeipot
- 4 lolbroek
- 5 flapuit
- 6 rommelkont

- 7 wildebras
- 8 ijdeltuit
- 9 grapjas
- 10 mispunt
- 11 pechvogel
- 12 sloddervos

Denk nou eens na voordat je wat zegt! 5

Met haar kun je altijd weer heel erg lachen! _____

Je trui zit onder de slagroom en kruimels van de appeltaart! _____

Je hebt het nou al tien keer gevraagd. Maar het blijft 'nee'! _____

Akelige meid. Je weet dat hij niet tegen je gepest kan! _____

Kun je je gympen niet vinden? Je laat altijd overal je spullen slingeren! _____

Straks heb je weer een gat in je broek en een kapotte knie. Pas toch op! _____

Je hebt je geld verloren? Wat ben je toch een _____

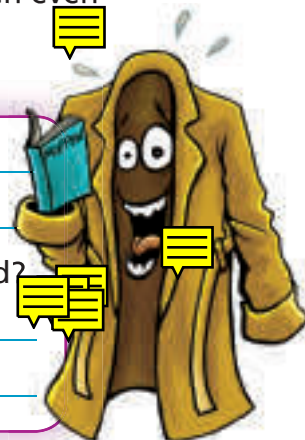
Nu weg bij die spiegel, je haar zit prima. Vlug naar school! _____

In de opdracht hierboven staan twaalf woorden. Niet alle woorden klinken even aardig. Welk woord vind jij het meest en welk het minst aardig klinken?
Je mag ook twee woorden kiezen.

Het meest aardig vind ik _____

Het minst aardig vind ik _____

Welke woorden kun je gebruiken als je een beetje boos bent op iemand?

'Ik vind je heel dapper!' Als je dat tegen iemand zegt, geef je hem een pluim.
Schrijf nog vier woorden op die klinken als een pluim.

Ik vind je: _____

Zojuist koos je welk woord je het meest en het minst aardig vindt klinken.

Vraag aan een paar kinderen van je groep om ook te kiezen.

Vraag ook waarom ze die woorden kozen. Zijn jullie het eens?

Signalement

21

Heb jij wel eens gehoord van een groenteroof?
Lees het bericht uit de krant maar...

Gewapende groenteroof bij Supervers

Woensdag is in de Supervers in de Kribbe-straat een diefstal gepleegd. Een jongen en een meisje van ongeveer 7 jaar kwamen in de winkel. Op de groente-afdeling stopten ze hun tas vol met verse groente. Ze namen andijvie, lof, sla en bloemkool mee.

Ze bedreigden de verkoopster met een waterpistool. Zonder te betalen renden ze de winkel uit. De verkoopster was erg geschrokken. Ze vertelde hoe het meisje eruitzag. Ze gaf dit signalement (spreek uit: sin-ja-le-ment):

SIGNALEMENT VAN HET MEISJE

‘Ze is ongeveer 7 jaar oud. Rood haar en bol rond gezicht. Bijna zeker bruine ogen. Ze droeg een paarse jas van het merk Tilt.’

De verkoopster werd heel bang van het waterpistool. Daarom durfde ze niet goed naar de jongen te kijken. Ze heeft wel de naam van de jongen gehoord. Het meisje noemde hem namelijk ‘Rens’.

Maak jij eens een signalement van Rens.

leeftijd	 ongeveer _____ jaar
de kleur en de lengte van het haar	
de vorm van het gezicht (hoog of laag voorhoofd, neus, onderkin?)	
ogen, wenkbrauwen, wimpers	
oren (groot, klein, flapperig?)	
gebit (beugel, aan het wisselen?)	
kleding (niet alleen wat, maar ook kleur?)	
lichaam (dik, dun, gewoon, lang, klein)	
anders (littekens, bril, speciale schoenen?)	

Maak nu een signalement van een kind uit je groep.
Doe dat op dezelfde manier als je bij het signalement van Rens hebt gedaan. Schrijf het op een apart blad.
Laat het aan niemand zien.

Speel met drie of vier kinderen uit je groep ‘Signalementje’.
Lees je signalement langzaam voor aan de andere kinderen.
Zodra iemand denkt te weten wie het is, mag hij of zij het raden.
Als het niet goed is, ga je door met voorlezen.
Net zolang tot iemand het raadt.

Van zwak naar sterk

22

Soms horen woorden bij elkaar. Zoals lopen, joggen (sneller lopen) en rennen (heel snel lopen). Geef de woorden die bij elkaar horen een streep in dezelfde kleur.

<u>1</u> <u>lopen</u>	_____ wind	_____ schateren
_____ orkaan	_____ koel	_____ boos
_____ regenen	_____ glimlachen	_____ koud
_____ humeurig	<u>3</u> <u>rennen</u>	_____ lauw
_____ heet	_____ geweldig	<u>2</u> <u>joggen</u>
_____ ijzig	_____ praten	_____ mooi
_____ prachtig	_____ miezeren	_____ storm
_____ lachen	_____ woedend	_____ leuk
_____ fluisteren	_____ warm	_____ schreeuwen
_____ aardig	_____ schitterend	_____ gieten

Geef nu de woorden die bij elkaar horen een cijfer.

In het voorbeeld krijgt het woord *lopen* een 1, *joggen* een 2 en *rennen* een 3.

Geef zo elk drietal een 1, 2 en een 3.

Je kunt op heel veel manieren iets zeggen.

Je kunt fluisteren, roepen of schreeuwen.

Vul bij de zinnen hieronder steeds het juiste woord in.

Je mag elk woord maar één keer gebruiken.

Kies uit: fluistert - zeurt - jammert -
klaagt - schreeuwt - snikt - moppert -
juicht - mompelt - ~~roept~~

'Zal ik je eens een gewen verklappen?' _____ Anne in Marks oor.

'Ik kon er echt niks aan doen, het ging per ongeluk.' _____ Axel.

'Ik vind het zo erg dat mijn hamster dood is,' _____ Joram.

'Mijn kleine zusje mag altijd alles en ik mag niks,' _____ Fenne.

'Gaan we echt naar De Efteling? Joepie!' _____ Hamza.

'Ga je mee zwemmen vanmiddag?' _____ Lars tegen zijn vriend.

'Je mag niet voetballen in de tuin,' _____ Robins moeder.

'We willen geen snelweg!' _____ een groep woedende mensen.

'Mag ik een koekje? Eentje maar, doe niet zo flauw,' _____ Jesse.

'Waar heb ik mijn bril nou toch gelaten,' _____ opa in zichzelf.

Een krokodil in de vijver?

Lees het begin van het verhaal. Hoe gaat het verder?
Maak jij het verhaal af.

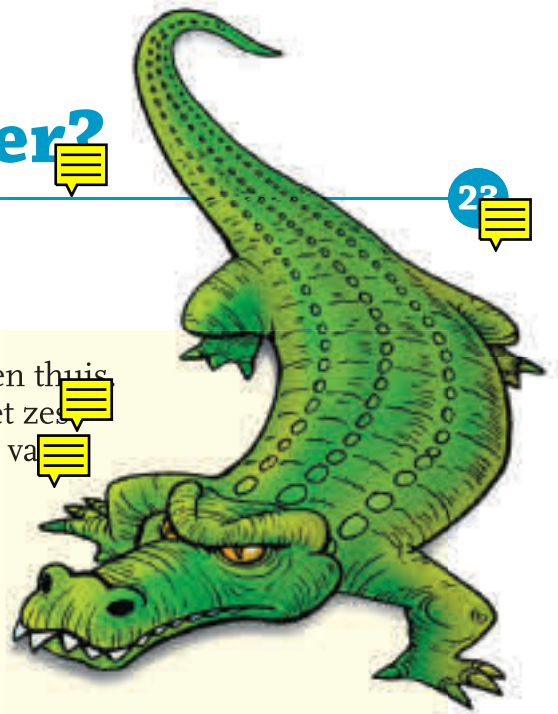
Fleur en Milan kijken naar het journaal. Ze zijn alleen thuis.
'In dierentuin *Op Safari* is een krokodil ontsnapt. Het zes meter lange dier is voor het laatst gezien in de buurt van het Sterrenplein.'

'Fleur,' roept Milan, 'dat is hier bij ons. Hij kan wel achter in de tuin zitten.'

Ineens horen ze een grote plons in de achtertuin.

'De vijver!' roept Fleur. 'Hij zit in de vijver.'

Milan stormt naar de achterdeur.

Van A tot Z...

De letters staan door elkaar. Maak jij er namen van dieren van?

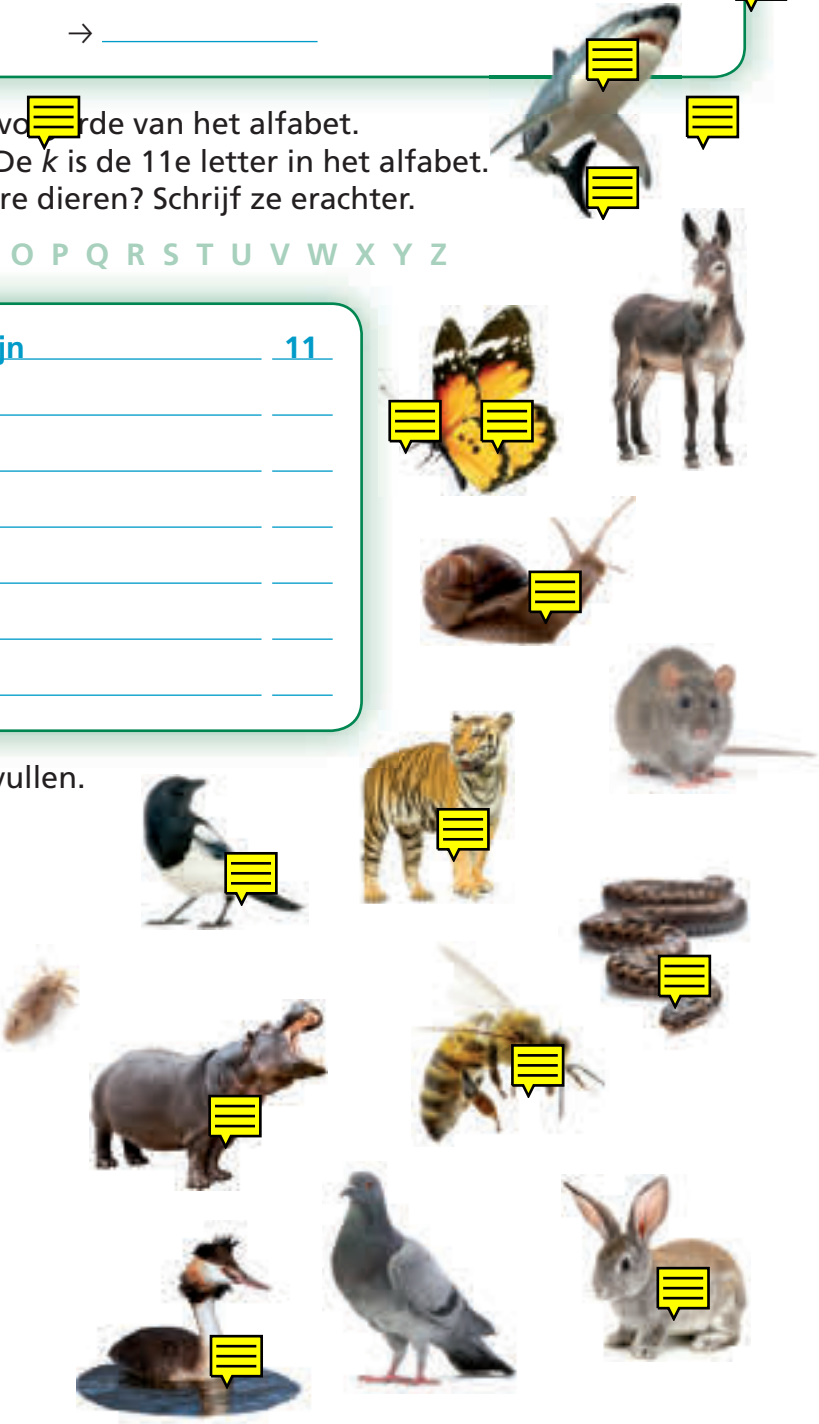
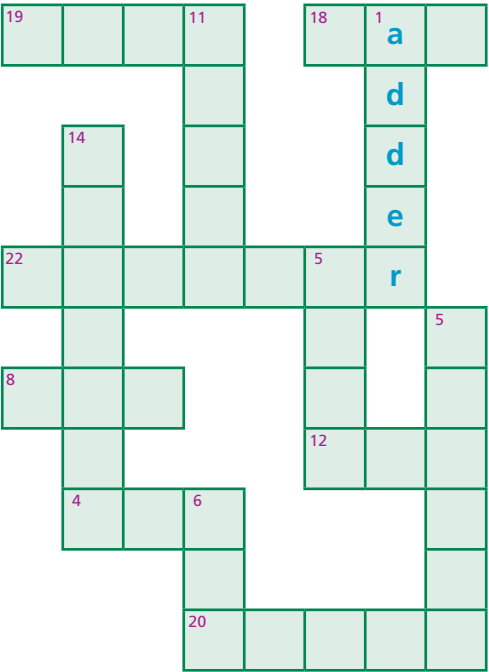
akls → <u>slak</u>	serkte → <u> </u>	nokijn → <u> </u>
atr → <u> </u>	uuft → <u> </u>	dlerniv → <u> </u>
uifd → <u> </u>	slui → <u> </u>	lzee → <u> </u>
<u> </u> ade → <u> </u>	prijnlaad → <u> </u>	ijb → <u> </u>
grijte → <u> </u>	aaih → <u> </u>	

Zet de namen van de dieren in de volgorde van het alfabet.
De a is de 1e letter in het alfabet. De k is de 11e letter in het alfabet.
Welke nummers horen bij de andere dieren? Schrijf ze erachter.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

<u>a</u> dder	1	<u>k</u> onijn	11
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Daarna kun je de puzzel verder invullen.

Welk dier houd je over? _____

Buigzuigen

25

Lees de tekst en maak daarna de vragen.

Buigzuigen

Buigzuigen is heel simpel. Maak eerst een buigzuigbuis. Neem vier of vijf rietjes. Schuif de rietjes een paar centimeter in elkaar. Het is handig om eerst de uiteinden van de rietjes een klein stukje in te knippen. Dan gaan de rietjes makkelijker in elkaar. Zitten de rietjes aan elkaar? Knik dan de rietjes bij de buigribbels, zodat er in de buigzuigbuis een heleboel bochten komen. Leg vier papiersnippers op een schoteltje en zet dat in een hoek van het klaslokaal. Zet een ander schoteltje zonder snippers in een andere hoek. Nu kan het spel beginnen.

Je mag de buigzuigbuis maar met één hand vasthouden. Aan het uiteinde dat bij je mond zit. Zuig nu een snipper uit het schoteltje op. Doe dat zo dat de snipper onder het rietje blijft hangen. Dat is nog best lastig hoor! Maar het moeilijkste komt nog. Breng de snipper naar het andere schoteltje. De snipper mag pas boven het schoteltje van je rietje afvallen. Wie het snelst de vier snippers op het andere schoteltje heeft gebracht, heeft gewonnen. Tijd opnemen dus (met een stopwatch of een horloge).

Tip: zet in het begin de schoteltjes niet te ver uit elkaar!

Maak hiernaast een lijstje van dingen die je nodig hebt om te kunnen 'buigzuigen'.

Hoe maak je een buigzuigbuis?
Schrijf stap 2 en 3 erbij.

1 **Neem vier of vijf rietjes.**

2

3

4 **Knip elk rietje (bij de buigribbeltjes).**

Net als elk spel heeft ook Buigzuigen spelregels.

Bijvoorbeeld hoe je de buigzuigbuis moet vasthouden of wanneer het spel afgelopen is. Eén spelregel staat er al. Schrijf jij de andere spelregels erbij?

1 **Spreek af hoever de schotels uit elkaar moeten staan en met hoeveel snippers het spel gespeeld wordt.**

2

3

4

Praten zonder woorden

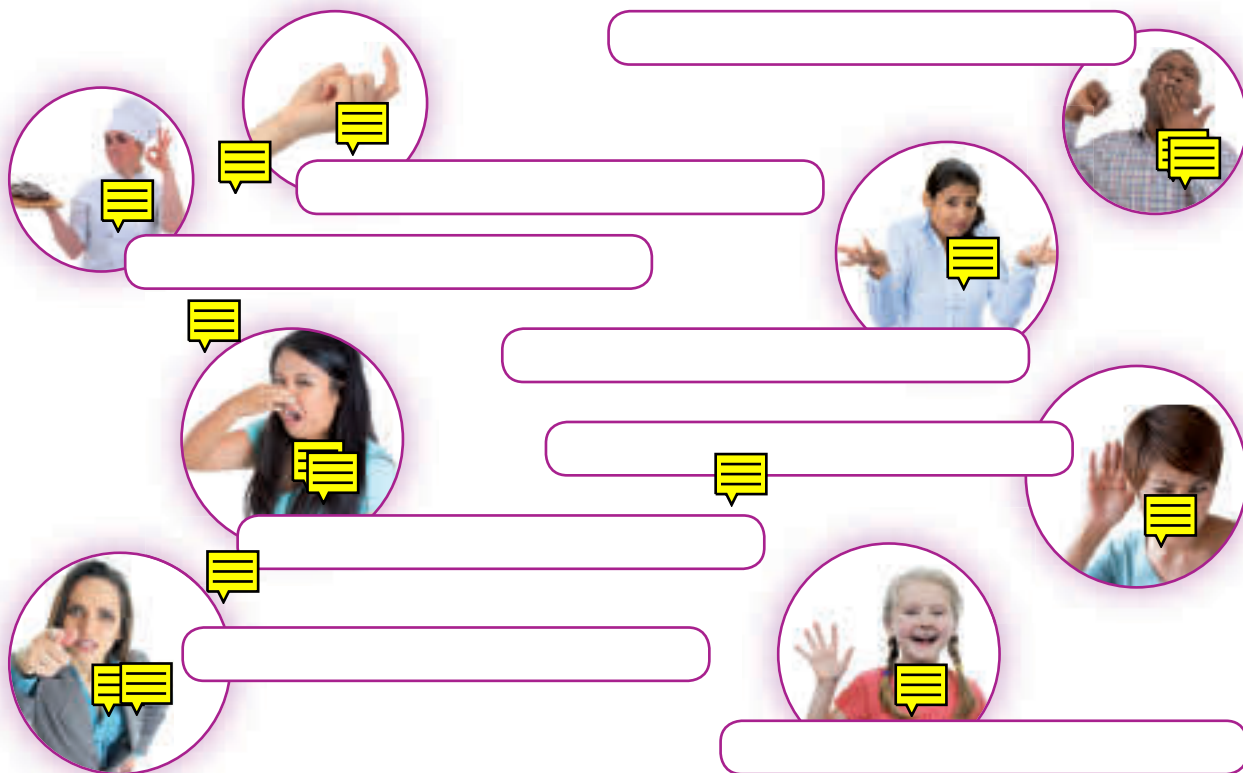
26

Je kunt iets zeggen met woorden.

Maar ook zonder geluid te maken kun je iets zeggen.

Dan gebruik je je hoofd, armen en handen. Lichaamstaal noemen we dat.

Kijk naar de plaatjes. Weet jij wat deze mensen zeggen? Zet het erbij.

Kijk eens naar je juf of meester. En naar de kinderen in je groep.

Let goed op hun lichaamstaal. Welke gebaren maken ze?

Wat kun je zien aan hun houding? Kun je achter elke houding een naam invullen?

Ik ben moe. _____	Ik vind alles heel gewoon. _____
Ik twijfel. _____	Wat een schrik! _____
Dit is erg moeilijk! _____	Ik ben niet blij. _____
Ik denk diep na. _____	Ik ben woedend. _____
Ik verveel me. _____	Wat een verrassing! _____
Ik ben verdrietig. _____	vind dat heel erg! _____
Ik ben opgelucht. _____	Ik vind mijzelf geweldig. _____
Ik ben vrolijk. _____	Ik vind het saai. _____
Dat is interessant. _____	Ik ben ongeduldig. _____
Ik schaam me. _____	Ik heb geen zin. _____

Is er een houding die je vaker ziet dan andere? Zo ja, welke houding is dat?

Verhalen met gaten

27

Op de open plaatsen in het verhaal ontbreekt een zin.

Kies uit de zinnen onder het verhaal, schrijf het goede nummer achter de zin.

Eén zin blijft over, zet daarachter een X.

Drie marmotten maakten een lange wandeling in een groot bos. ① Het werd donker en er kwam een dichte mist opzetten. Gelukkig zagen ze in de verte een lichtje. Het was een huis. 'Laten we vragen of we daar mogen blijven vannacht,' zeiden ze tegen elkaar. ② De deur van het huis was niet op slot. Het was niemand thuis. 'Wie zou hier nu wonen?' vroegen ze zich af. Binnen was het lekker warm. Er stond een heerlijk groot bed in de kamer. ③ Ze kropen er dan ook gauw in. Wat hoorden ze nu? Klop, klop. Langzaam ging de deur open. En wie stonden daar? Twee witte konijnen. 'Dag. We zijn verdwaald in de mist. Mogen we hier blijven slapen?' Natuurlijk vonden de drie marmotten dat goed! ④ Nu waren het drie wasbeertjes die om het hoekje van de deur hun neus in de kamer staken. Ook zij mochten blijven. Natuurlijk. Het bed was nu wel heel vol.

Wie was nu toch de bewoner van het huis?

Plotseling hoorden de acht een geweldig gekraak.

Er kwam een enorm monster binnen. ⑤ Het monster trok de dekens opzij en zei: 'Zo, wat een bezoek vanavond!'

De konijnen lagen nog in bed of er werd weer geklopt. ☐

Dat vonden ze best grappig. ☐

De acht lagen te bibberen, dat begrijp je. ☐

De drie marmotten waren koud en moe van al dat gedwaal! ☐

Ze klopten aan, maar er werd niet open gedaan. ☐

Ze verdwaalden. ① ☐

In het verhaal hieronder ontbreken zinnen. Welke zinnen horen er bij het nummer? Je mag ze zelf verzinnen. Schrijf de zin achter het nummer.

Heb jij een hobby die bij je past? Veel mensen doen aan sport. Zo zitten jongens vaak op judo. ① Muziek maken is ook een hobby. ② Of je zit op fluitles. Je kunt ook op kookles gaan. ③ De leukste hobby is misschien wel lezen. Je kunt het immers altijd doen. ④ In een boek maak je van alles mee. ⑤ En dan weer een ridder te paard. Ook is er over elke hobby wel een boek.

1	
2	
3	
4	
5	

Avontuur in de dierentuin

Zou jij weleens in een dierentuin willen werken?
Een weekje mee als hulp van de verzorgers?
Dan mag je naar plekken toe, waar je anders niet komt.
Misschien wel in het hok van de tijgers of de leeuwen.
Of bij de slangen, de reuzenspinnen of de apen.

Echt werken in de dierentuin mogen kinderen helaas niet.
Daar moet je eerst voor naar school. Je kunt er wel over dromen.
Stel je voor dat jij een week in de dierentuin mag helpen.
Natuurlijk beleef je een avontuur. Grappig of griezelig? Grappig?
Dat mag je helemaal zelf weten.

Waar denk je aan bij de dierentuin? Schrijf het op.

dierentuin

Wat voor verhaal ga je schrijven? Wordt het grappig of spannend? Of iets anders?

Wat gebeurt er aan het begin van jouw verhaal?

Wat voor avontuur ga je beleven?

Wat gebeurt er aan het eind van je verhaal?

Schrijf je verhaal op een los blad.
Vertel je verhaal aan een kind uit je groep. Wat vindt hij of zij van je verhaal?

Voordelen en nadelen

Lees de tekst over kinderen die graag een hond willen. En... over ouders die twijfelen. Er worden voordelen en nadelen genoemd. Schrijf die op in de tabel.

‘Mag ’t? We willen het echt heel graag. Het hoeft geen grote te zijn. Ach, pap, mag het? Hij kan het huis ook bewaken. En hij kan met ons spelen. We halen ’m dan uit het asiel. Daar zijn allemaal eenzame hondjes. Dan zijn ze ook niet zo duur. En we hebben geld gespaard. We kunnen hem misschien zelf wel betalen. Ja, we weten wel dat als hij ziek is, dat dat veel kost...’

‘Maar... weten jullie wel dat honden moeten eten? Wel drie keer per dag! En wat dacht je van het uitlaten? Ook wel drie keer per dag. Doen jullie dat? Ook nog als je die hond drie maanden hebt? Jonge honden maken veel rommel. En ze kunnen ziek worden... Maar het is waar. Ze zijn soms natuurlijk ook heel leuk en lief. En uitlaten kun je rennend doen. Dat is heel gezond. Ik zal erover nadenken!’

Voordelen	Nadelen

Bedenk ook een titel voor de tabel.

In welke zin wordt gesmeekt? Schrijf de zin op.

De kinderen noemen ook een nadeel. Schrijf de zin op waarin je dat leest.

Wat denk je? Hoe zal het aflopen? Krijgen de kinderen hun hond? Vertel ook waarom je dat denkt.

Een leuke proef

30

Lees goed wat hieronder staat. Het gaat om een proef.

Zoek twee witte bloemen. Liever met een dikke steel.
Zet één bloem in een potje met rode inkt.
Je kunt ook ecoline gebruiken.
Zet een andere bloem in een potje met blauwe inkt.
Wat denk je wat er gebeurt?
Na een poosje wordt de ene bloem rood, de andere blauw.

Laat deze proef aan de groep zien.
Schrijf eerst op wat je nodig hebt.

Je hebt nodig:

Leg de proef uit aan een ander kind.
Vraag of die je wil helpen.

- Gebruik twee witte bloemen.
- Zorg voor een potje rode en blauwe inkt (of ecoline).
- Zet de potjes op de tafel van de juf of meester.
- Zet in elk potje een bloem.
- Vraag aan de kinderen wat ze denken dat er zal gebeuren.

Vertel dat ze nu even moeten wachten.
De voorstelling is afgelopen. Je gaat naar je plaats.
Vraag later of het klopte wat de kinderen dachten.
Wie kan uitleggen hoe het komt dat de bloemen rood en blauw worden?

Hoe lang duurde de proef ongeveer?

Wat ging er wel en wat ging er niet goed?

Wel: _____

Niet: _____

Hoe reageerden de kinderen?

Je kunt ook nog een andere proef doen. Daarvoor heb je één witte bloem nodig.
Snijd bij deze bloem de steel doormidden. Van beneden naar boven.
Laat de bloem heel en pas op je vingers! Zet nu de ene helft van de steel in het
potje met rode inkt. Zet de andere helft van de steel in het potje blauwe inkt.
Wat denk je dat er nu gebeurt?

Lekker lezen

31

Zoek een boek in de schoolbibliotheek dat je graag wilt lezen.

Wat is de titel? _____

Wie heeft het boek geschreven? _____

Van deze schrijver las ik:

- ☐ al eerder een boek.
- ☐ al heel veel boeken.
- ☐ nog nooit iets.

Waarom wil je dit boek graag lezen?

☐ De titel klinkt leuk.	☐ Het lijkt een leuk verhaal.
☐ Het boek heeft leuke plaatjes.	☐ Het boek is dun.
☐ De flaptekst is spannend.	☐ De kaft is mooi.
☐ Het boek is dik.	☐ De titel klinkt spannend.

Waar denk je dat het boek over gaat? _____

Lees nu het boek.

Geef daarna antwoord op de vragen hieronder.

Over wie ging het boek?

Teken zijn of haar gezicht.

Zet er woorden bij die bij hem of haar passen.

(Bijvoorbeeld: aardig, grappig, slim, dapper, bang, slordig, ...)

Bedenk een nieuwe titel voor het boek.

Wat vond je van het boek?

☐ Het was spannend.	☐ Je droomt er helemaal bij weg.
☐ Het was grappig.	☐ Je krijgt er een blij gevoel van.
☐ Het was saai.	☐ Het heeft mooie plaatjes.
☐ Het was zielig.	☐ _____

Schrijf een mailtje aan een vriend of vriendin. Vertel welk boek je hebt gelezen.

Vertel ook wat je ervan vond. En of je vriend of vriendin het boek ook moet lezen.

Portretten maken

32

Heb jij dat ook wel eens?

Soms vind je iemand heel aardig, maar een dag later zijn jullie boos op elkaar.

Wat denk je als je hem of haar aardig vindt? En wat denk je als je boos bent?

Als ik hem of haar aardig vind, denk ik:

Als ik boos ben, denk ik:

Maak nu twee tekeningen van jezelf, twee portretten. Teken jezelf eerst als je iemand aardig vindt. Teken jezelf daarna als je boos op iemand bent.

Zorg ervoor dat de tekeningen echt verschillend zijn. Maar wel even mooi!

Vraag aan je juf of meester welke van de twee portretten het best gelukt is. Welke van de twee zal ze/hij kiezen, denk je? En waarom?

Klopte het wat je dacht? Ja/nee.

Maak nu een portret van een kind uit je groep. Doe dat zo precies mogelijk.

Zorg ervoor dat niemand ziet wie je tekent. In het andere vak schrijf je iets over een ander kind: hoe het eruitziet (geen naam noemen!), of waar het van houdt, of waar het goed in is.

Als je klaar bent, laat je het portret en de tekst aan een ander kind zien. Kan die raden van wie het portret is? En over wie de tekst gaat?